מן הסערה. כלומר משער הראש אי משיכן משוכה הרבה ביניהן כראשי בתים וכו׳: *על הכף. גובה שעל האצבע למעלה מן הכרס: אפילו אחת על הכף כו׳. אע״ג דאינו במקום אחד: אחת בגבה. מתח לאחו מקום: בין קשרי אצבעותיה. ואינה מגיעה שער עד שתגיע: שתכלכל. לא שמעתי מהו

[ע״ל מאר ד״ה אפילו]

[ע״ל לאוד]

—◇◇◇—

מוסף רש״י

בגבה. בין קשרי אצבעותיה (מנחות כ״ל: וכמ״ז כ״ק ע.).

בכריסה. כאותו מקום (לעכ״ס כ״ב ע.).

הדרן עלך בא סימן

כ״ק ע: כ״ב ע: מנחות כ״ל:

[מוריש דעבדים פרק ב]

[ע״ל מ״ז וה״ג לפי מ״ש שיהו מיקלות אוב וחכ״ו שישרת ומ״ל במ״ל מ״ב מסלי אלהים הלמ״ן]

[מיחכון פב. ומ״ג]

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ אמר רב אמי עד מיטו ב׳ שערות: (ב) רש״י ד״ה ורבי מגיעה ד״ה מרי הדר״ל: (ג) תוס׳ ד״ה אלא בין גריסין עמי ימאל בחרי וכו׳ בחרי יוסי חזיתיה דכיון דבר אחת מעט מחות:

ערוכה נעיני שתכרו בחמר שבת (עמ:) כדי *לסוך כלכול ומחרינן (שם פ:) מאי כלכול לדעה וכת לדעה ה״ל עד שיהו שם שערות הרבה שיהא לוקף ומלוכש בשער. ואמי מלאמי עד שתכלכל בכי״ת שער גדול כפוף ומכולבל ולא יפר בעיני: איני יודע מהו. כלומר לא מכירא לי: **מתני׳** ב׳ שערות האמורות בפרה. דקיימא לן ב׳ שערות שמורות פוסלות כה בגמרא דאין מעמידין (פ״ז דף מד.) ומסקת פרה (פ״ב מ״ה): **ובנגעים.** שער לבן דקי״ל בת״כ* מיעוט שערות שמיט: והאמורות בכל מקום. כמיעוט וכמיעוטא: לקורץ. לאחת מעט׳: שיהו ניטלות בזוג. שיעורא דבה דכולהו*: **גמ׳** להחמיר. משנקלות בלפורן לא ממאמת שמא גדולה היא ולענין תליה עד דאיכא שיעורא דבה דכולהו: **מתני׳** הרי זו מקולקלת. מיהה יודעת פתח נדותה לידע מתי יתמילו י״ל יום שכין נדה לנדה דהא לא ידעה אימת חזאי: וחרשת משום זוב. אם עברו עליה ג׳ ימי זיבה משלבשה חלוק זה ומלאה עליו כתם גדול שיעור ג׳ גריסין ועוד מספקינן להו דילמא כל חדא וחדא בחד יומא חזיא אע״ג דבמקום אחד נמצאו: **גמ׳** ג׳ חלוקות הבדוקות לה. ולבשתן בשלבשת ימי זיבה אחד ליום: או שראתה ב׳ ימים. דאיה ממש מגופה בתוך י״ל יום ובשלישי לבשה חלוק הבדוק לה ומלאתה עליו כתם: מהו דתימא כל כי האי גוונא וכו׳. להכי נקט ב׳ ימים וחלוק אחד לאשמועינן דהשתא נמי תשתא בעלמא היא ומביאה קרבן ואינו נאכל דומיא דמאי מגופה הוא דלא מגופה הוא ומלאה כתם שלשה גריסין במקום אחד(ב): תרי ופלגא כו׳. אלמא לא פליג רבי חנינא אלא במקום אחד אבל בשלשה מקומות מודה והא קתני רבי חנינא לעיל לבשה ג׳ חלוקות כו׳ אבל בחלוק אחד בג׳ מקומות לא: שהן כגריס ועוד. כלומר שלשה גריסין גמין דאיכא בכל חד וחד כגריס ועוד דהכי הוי שיעור כתם לקמן בפרק הרואה כתם (דף עמ.): אחת זו ואחת זו. אפילו בשני גריסין מוקמין שמא ראתה אותן בשני בין השמשות או אחת היום ואחת בין השמשות של מחר ואליבא בין השמשות עולה לשני ימים שמקלתה מן היום ומקלתה מן הלילה ויש כאן שלשה לוקין: ל״ל

1 בגמ״ל: לאחת שיעור מעט מלבף דאמן לעיקרן.

אזוב מן הסערה ויאמר *אליו שוטה שבעולם הרבה נימין בראתי בראשו של אדם ולכל נימא ונימא בראתי לו גומא בפני עצמה שלא יהיו שתים יונקות מגומא אחת שאלמלא שתים יונקות מגומא אחת מבריש מאור עיניו של אדם גומא בגומא לא נתחלף לי איוב באויב נתחלף לי לא קשיא הא בגופא הא בריש״א אמר רב יהודה אמר שמואל *שתי שערות שאמרו אפילו אחת על הכף ואחת על הביצים *תניא נמי הכי שתי שערות שאמרו אפילו אחת בגבה ואחת בכריסה אחת ע״ג קשרי אצבעותיה של יד ואחת ע״ג קשרי אצבעותיה של רגל דברי ר׳ שמעון בן יהודה איש כפר עכו שאמר משום רבי שמעון ורבנן אמר רב (ה) חסדא ״עד שיהו ב׳ שערות במקום אחד ת״ר *עד מתי הבת ממאנת עד שתביא שתי שערות דברי רבי מאיר ר׳ יהודה אומר עד שירבה השחור רבי יוסי אומר עד שתקיף העטרה בן שלקות אומר עד שתכלכל ואמר רבי שמעון מצאני חנינא בן חכינאי בציפרין ואמר כשאתה מגיע אצל ר״ע אמור לו עד מתי הבת ממאנת אם יאמר לך עד שתביא שתי שערות אמור לו והלא בן שלקות העיד במעמד כולכם ביבנה עד שתכלכל ולא אמרתם לו דבר כשבאתי אצל רבי עקיבא אמר לי כלכול זה איני יודע מהו בן שלקות איני מכיר עד מתי הבת ממאנת עד שתביא ב׳ שערות: **מתני׳** ״שתי שערות האמורות בפרה ובנגעים והאמורות בכל מקום כדי לכוף ראשן לעיקרן דברי רבי ישמעאל ר״א אומר כדי לקרוץ בציפורן ר׳ עקיבא אומר כדי שיהו ניטלות בזוג: **גמ׳** אמר רב חסדא אמר מר עוקבא ״הלכה כדברי כולן להחמיר: **מתני׳** ״הרואה כתם הרי זו מקולקלת וחרשת משום זוב דברי רבי מאיר וחכ״א אין בכתמים משום זוב: **גמ׳** *מאן חכמים ר׳ חנינא בן אנטיגנוס היא דתניא ר״ח בן אנטיגנוס אומר כתמים אין בהן משום זוב ופעמים שהכתמים מביאין לידי זיבה ״כיצד לבשה ג׳ חלוקות הבדוקות לה ומצאה עליהם כתם או שראתה ב׳ ימים וחלוק אחד הן הן הכתמים המביאין לידי זיבה השתא שלשה חלוקות דלאו מגופה קחזיא חיישינן ב׳ ימים וחלוק אחד מיבעיא מהו דתימא כל כי האי גוונא מביאה קרבן ונאכל קא משמע לן אמר רבא בהא זכנהו ר׳ חנינא בן אנטיגנוס לרבנן מאי שנא פחות מג׳ גריסין במקום אחד דלא חיישינן דאמרי״ בתרי יומי חזיתיה שלשה גריסין במקום אחד נמי נימא תרתי ופלגא מגופה חזיתיה ואידך אגב זוהמא דם מאכולת הוא ורבנן כיון דאיכא לפלוגי בגרים ועוד לכל יומא לא תלינן ור״ח בן אנטיגנוס ג׳ גריסין במקום א׳ הוא דלא חיישינן הא בג׳ מקומות חיישינן הא אמרת בג׳ חלוקות אין בג׳ מקומות לא אלא לדידכו דרבנן קאמר להו לדידי בג׳ חלוקות אין בג׳ מקומות לא אלא לדידכו אודו לי מיהת דהיכא דחזאי ג׳ גריסין במקום אחד דאמרינן תרי ופלגא מגופה חזיתיה ואידך אגב זוהמא דם מאכולת הוא ורבנן כיון דאיכא לפלוגי בגרים ועוד לכל יומא לא תלינן ת״ר ״הרואה כתם אם יש בו כדי לחלק ג׳ גריסין שהן כגרים ועוד חיישת ואם לאו אינה חיישת ר׳ יהודה בן אגרא אומר משום רבי יוסי אדת זו ואדת זו חיישת אמר

[מוקפא מ״ל מ״ש]

עד שתכלכל לשון גדול שער הוא כדאמר בריש מיר (דף ב.) הריני כדאמרי בחדים וכו׳: *מאי משמע דכלכול ליטאת דגדול שער הוא *דתניא אמר רבי יהודה סוד כדי לכלכל קטן ואמר לדעה וכת לדעה: **הלכה** כדברי סלן להחמיר. כפ׳ מי שמת (נ״ב דף קט.) אמר ר״ב אמר שמואל בודקין לחליצה ולמילוכן לאפוקי מדברי יהודה דאמר עד שיבה הקמור על הלבן והחס פסק כסלנו דאמר החס ר״ב אמר שמואל וה״ב קאמר הלכה כדברי סלן להחמיר הלכך איה מולנת עד שתביא שער גדול שבסלן ומד שיהו ב׳ שערות במקום אחד כדי אמי ואם יש לה דדים גדולים כמאר נשים איה צריכה לבדוק הקמחן ולא תמלן מהבאיאה שמי שערות קטנה ואחי׳ אחת בגבה ואחת בין קצרי אצבעותיה ור״ת כתב בספר הישר דמשהגיעה לכלל שעותיה לא תמלן בזמן הזה דאע״ג דהיכא דלא בעל פסקינן כפ׳ יולת דופן (לעיל דף מו.) דלא חיישינן שמא נשרו אין אנו בקיאין לבדוק בכל גופה אלא יהו לה שערות דאפי׳ אחת בגבה ואחת בכריסה ובקצרי אצבעותיה מלכתחילה לא נומות גרידא:

שלש גריסין נמי (ג) בחרי יומי חזיתיה ופלגא חזיתיה ואידך דם מאכולת הוא. תימה אמאי לא פריך דלמא כל ג׳ גריסין בחרי יומי חזיתיה כדקאמר בפחות מג׳ גריסין וגרלה לחר״ס וכן מלאתי דאי לא דאלינן בדם מאכולת ונימא דכלהכתם מגופה חזיתיה אין לנו להקל ולומר דבחרי יומי חזיתיה כיון דיש בו שיעור דאפשר לחלקו לג׳ רלאות לך פריך דילמא חרי ופלגא בחרי יומי חזיתיה כיון דרלאה מעט פחות מג׳ גריסין אע״ג דאין בהו טפי משיעור שני רלאות אחה מיקל לחלות המוחר בחלוקו ב׳ רלאות ולא ברלאיה ג׳ ה״ל בג׳ גריסין וג׳ עוהות נימא חרי ופלגא אע״ג דהוה טפי מב׳ רלאות נימא דבחרי יומי חזיתיה והמוחר נחלה בדם מאכולת וא״ת מנא ליה לרבא דבג׳ גריסין במקום א׳ חיישי רבנן דילמא דוקא בג׳ מקומות ומלאתן כיום אחד ולר׳ חנינא דוקא בג׳ חלוקות לא בחלוק א׳ ומלאתו בג׳ ימים וי״ל דלא מפלגי רבנן: אבל

לה ומצאה עליהם כתם או שראתה ב׳ ימים וחלוק אחד הן הן הכתמים המביאין לידי זיבה השתא שלשה חלוקות דלאו מגופה קחזיא חיישינן ב׳ ימים וחלוק אחד מיבעיא מהו דתימא כל כי האי גוונא מביאה קרבן ונאכל קא משמע לן אמר רבא בהא זכנהו ר׳ חנינא בן אנטיגנוס לרבנן מאי שנא פחות מג׳ גריסין במקום אחד דלא חיישינן דאמרי״ בתרי יומי חזיתיה שלשה גריסין במקום אחד נמי נימא תרתי ופלגא מגופה חזיתיה ואידך אגב זוהמא דם מאכולת הוא ורבנן כיון דאיכא לפלוגי בגרים ועוד לכל יומא לא תלינן ור״ח בן אנטיגנוס ג׳ גריסין במקום א׳ הוא דלא חיישינן הא בג׳ מקומות חיישינן הא אמרת בג׳ חלוקות אין בג׳ מקומות לא אלא לדידכו דרבנן קאמר להו לדידי בג׳ חלוקות אין בג׳ מקומות לא אלא לדידכו אודו לי מיהת דהיכא דחזאי ג׳ גריסין במקום אחד דאמרינן תרי ופלגא מגופה חזיתיה ואידך אגב זוהמא דם מאכולת הוא ורבנן כיון דאיכא לפלוגי בגרים ועוד לכל יומא לא תלינן ת״ר ״הרואה כתם אם יש בו כדי לחלק ג׳ גריסין שהן כגרים ועוד חיישת ואם לאו אינה חיישת ר׳ יהודה בן אגרא אומר משום רבי יוסי אדת זו ואדת זו חיישת אמר

תוספי הרא״ש

עד שתכלכל. לשון גידול שער כדאמרינן בריש מיר הריני כדכלכל הרי זה מיר. וכשבת פרק המוציא תבן ר׳ יהודה אומר כדי לסר כלכול ואמרינן בגמרא צדקא וכת צדקא: והלכה כדברי כולם להחמיר. משום דמספקא לן בגמרא הילכתא מחמיר לספק כשאינם כדלעיל פרק יוצא דופן גבי הצר צורות וגבי סימני בגדות הילכך בשתי שערות קטנות לא חמאן ראיה הלכה עד שיהו גדולות כשיעור הנהל שבכולם וכן נמי אדת בגבה ואדת בכשרי אצבעותיה לא חמאן ואינה חולצת עד שיהו הב׳ שערות במקום אחד כדב אמר ואם יש לה דדין גדולים אין צריך לבדוק הקמחן כדבנן דריש פרקין דאי אפשר לבא חולין עד שיבא הקמחן: דאמרינן חרי ופלגא מגופה חזיתיה. והיכא הכא ליה לרבא דשלשה גריסין במקום אחד חיישי רבנן דלמא בג׳ מקומות דוקא ואפ׳ מצאתן בדם אחד ולר׳ חנינא בן אנטיגנוס דוקא מצאתו בג׳ חלוקין אי בחלוק אחד שמצאתו בג׳ ימים אבל במקום אחד אפ׳ רבנן לא חיישי הכיון דבמקום אחד נמצא אמרינן דבמקום אחד יצא מגופה. ו״ל דמשמע ליה דרבנן לא פליגי מדתנן הרואה כתם משמשת״ משום זוב משמע דאפי׳ בכתם אחד חיישינן:

*) [ע״ל מוקפא]

מוסף רש״י (שייך לענ״ד הקודם) דקאמר שפחות רב מלכיו ליתא, דכל מפרי ומתמיתא דהכא רב מלכיו פרשיתו, אבל שמעתתא דאמר בכרב מלכיו מלכיו דאיתמר פרישתא לך (כתובות פפ.). מתני׳ ומתניתא. הכי דאיתמר שמעתתא. הכי דאיתמר שמעתתא דנפקי נפקייהו ולא אפרישתא דמתמיתא, רב מלכיו (ע״ז כט. וכמ״ז מכות כפ.). כלומר מצינה דשפחות דאוקמת כרב מלכיו, רב מלכיו אמרה, ומתמיתא דקאמר לאו דוקא, אלא דנפקינהו דרב מלכיו ליתא מתמיתא, ושמעתתא רב מלכיו, ותה שנאמר מן השמעתתא פרישתו של רב מלכיו, דהייט שפחות וגוטות, רב מלכיו אמרינהו, והייט דקאמר ליתא בייהו שפחות, ולא קאמר שפחות ואפר מקלה אלא שפחות גרידא ודרב מלכיו ליתא מתמיתא, ושמעתתא רב מלכיו דכתיב קלי קלי (מכות כא.). ופסמנך מתניתא מלכתא. מצינה וכריתות עיקר הן, והייט פינון מי שמנו דומה לנקבה מוקמינן סלנו מתמיתא דהוו נמי לשון נקבה אליבייה, והייט רב מלכיו שמנו דומה לנקבה, ומשמעתו של שם מי מתמא לשון מלכות, והייט מצינה וכריתות שהן עיקר ולא שמעתתא (שם). איבא ביניידו שפחות. דמתמיתא הוא ומצוים ליה ברב מלכיו, לאו דידיה, דכל מתמיתא ומתמיתא דאית בהו רב מלכיו אמר פירושן, אבל שמעתתא דאמרת ברב מלכיו כגון שפחות וגוטות, דידיה מיהא (כילה כפ.) ואית דמפרש ליתא בייהו ומצוים ליה ברב מלכיו, לאו דידיה, דכל מתמיתא ומתמיתא דאית בהו רב מלכיו אמר פירושן, אבל שמעתתא דאמרת ברב מלכיו כגון שפחות וגוטות, ולא שפחות ואפר מקלה, דמשמע שפחות ושכעדה (מכות שם וכמ״ז ע״ז שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com